

KÜRESELLEŞMENİN İŞGÜCÜ PİYASASINA ETKİSİ VE GENÇ İŞSİZLİK

THE EFFECT OF GLOBALIZATION ON LABOR MARKET AND YOUTH UNEMPLOYMENT

İbrahim ÇATIR *

* Öğrenci, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, TÜRKİYE, e-mail: ibrahimcatir@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1045-2441>

Geliş Tarihi: 1 Şubat 2019; Kabul Tarihi: 4 Mayıs 2019

Received: 1 February 2019; Accepted: 4 May 2019

ÖZET

İşsizlik insanlık için hep bir sorun teşkil etmiştir. İnsanların, toplum içinde maddi ve manevi olarak geride kalmaması için istihdam içinde yer bulması hem birey hem de toplum için önemlidir. Toplumda sosyal sınıfların ve ayrışmaların olmaması için, aktif nüfusun çalışma yaşamında yer bulması sağlanmalıdır. Çalışma arzusunda olan tüm bireylerin iş hayatında yer bulabilmesi için sadece özel sektöre bağlı kalmayarak devletçilikle desteklenmesi daha faydalı olacaktır.

Çalışmada öncelikle genç işsizlik konusuna vurgu yapılmış ve çözüm yollarına katkı sağlamak amaçlanmıştır. Çalışmada, devletçilik ilkesinin benimsenmesi ve tüm dünya ülkelerinin iş bölümü yaparak kaynakların boşa harcanmasının engellenmesi, gelir eşitsizliğinin artması, ülkelerde yaşayan vatandaşlar arasındaki sınıf farklılıklarının artması ve ülkeler içinde yaşanabilecek terörizm olgusunun artmaması adına istihdam artırıcı politikaların gözden geçirilmesine değinilmiştir.

Çalışmada anket yöntemi uygulanmış ve elektronik ortamda veriler toplanmıştır. Örneklem seçiminde basit tesadüfi örneklem yöntemi uygulanmış ve 600 katılımcıya ulaşılmıştır. Çoklu uyum analizi uygulanmıştır.

Yapılan çalışma neticesinde cinsiyetler, yaş, medeni durum, eğitim, barınma durumu, eğitim için farklı harcamada bulunan ve maaş beklentileri farklılık gösteren bireyler arasında işsizliğin nedenleri farklılık göstermiştir. Çözüm yolları ve istihdamı artıracı öneriler sunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Küreselleşme, İşsizlik, Genç İşsizlik, Devletçilik, Çoklu Uyum Analizi

JEL Kodları: 10, M10, F66, H31, J53

ABSTRACT

Unemployment has always been a problem for humanity. It is important for both the individual and the society to find a place in the employment in order not to leave the people materially and spiritually in the society. For the absence of social classes and disagreements in the society, the active population should be included in the working life. It would be more beneficial to support all individuals who wish to work in the business by not only adhering to the private sector but also with statism.

In the study, the emphasis on youth unemployment was emphasized and it was aimed to contribute to solutions. In this study, adopting the principle of statism and preventing the waste of resources by making a division of labor in all the countries of the world, increasing income inequality, increasing the class differences among the citizens living in countries and reviewing the policies to increase employment in order not to increase the phenomenon of terrorism in countries are discussed.

The survey method was applied in the study and data were collected electronically. Random sampling method was applied in the sample selection and 600 participants were reached. Multiple fit analysis were applied

As a result of the study, gender, age, marital status, education, housing status, differences pending for education and salary expectations among individuals whose unemployment expectations differed. Solutions and suggestions to increase employment are given.

Keywords: *Globalization, Unemployment, Youth Unemployment, Statism, Multiple Conformity Analysis*

JEL CODES: *10, M10, F66, H31, J53*

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze kadar işsizlik olgusu hep sorun olmuştur. Uluslar sürekli istihdam artırıcı politikalar üretseler de işsizlik oranlarında genelde artış gözlenmektedir. Çalışmada ‘‘Küreselleşmenin İşgücü Piyasasına Etkisi ve Genç İşsizlik’’ anlatılmış ve küresel işsizliğin, toplum içinde yaşanacak sınıf çatışmalarının önüne geçmek için atılacak adımlardan bahsedilmiştir. Çalışmanın amacı; işsizlik ve genç işsizliği azaltıcı politikalara katkı sağlamak ve istihdam artırıcı politikalara destek sağlamaktır. Bireylerin istihdam içinde yer bulması toplum refahı için ve ulus devletlerin geleceği hakkında yaşanacak sorunlar için önemlidir.

İnsanların bir arada ve huzurlu yaşaması; eşit yurttaşlık ve eşit gelir dağılımıyla mümkün olacaktır. Gelir eşitsizliğinin artması ile zengin ya da fakir sınıflar arasında huzursuzluk ve kargaşa yaşaması kaçınılmaz olacaktır. Ulus Devletlerinin parçalanmaması için öncelikle bireylerin yaşamını sürdüreceği ve toplumun gerisinde kalmayacak şekilde gelir sahibi olması sağlanmalıdır. İstihdamın sadece özel sektöre bırakılmaması ve çalışma arzusunda olan bireylerin istihdam için yer bulabilmesi için devletçilik önem arz etmektedir. Bu bağlamda çalışmanın birinci bölümde; literatür taraması, ikinci bölümde; metodoloji ve üçüncü bölümde; bulgular ve sorunların çözümü için önerilerde bulunulmuştur.

2. KÜRESELLEŞMENİN TANIMI ve GENEL ÇERÇEVESİ

2.1. Küreselleşme Kavramı ve Tanımı

Sözlük anlamıyla, uygulamada, dünya çapında bir şeyler yapma politikası, süreci ya da eylemi olarak tanımlanan küreselleşme (Wolf, 2000); en genel anlamıyla, bir coğrafi birim olarak dünyanın tümünün bütünleşmesine, yani, global bir topluma ve global bir kültüre sahip olma durumuna gelmesine işaret eder.

Giddens küreselleşmeyi, yerel olayların kendisinden uzak bir yerde meydana gelen olaylarla bütünleşmesi, her iki olayın birbirinden etkilenmesi ve bu şekilde dünyada söz konusu olayların etkisi ile sosyal bir yoğunlaşmanın oluşması olarak tanımlamaktadır (Giddens, 1998).

Robertson'a göre küreselleşme, dünyanın ekonomik ve toplumsal olarak küçülmesi ve ortak bir dünya bilinci ortaya çıkması demektir (Robertson, 1999).

2.2. Küreselleşme ve İşgücü Piyasası

2.Dünya Savaşıyla birlikte o zamana kadar yükselen iktisadî ve üretim kapasitenin arttığı AB ülkeleri ve Japonya'nın ekonomik yönden zayıfladığı ve korumacı ekonomik tedbirler alındığı görülmüştür. Savaşlardan dolayı zayıflayan ilişkiler ve IMF'nin sermaye akışını sınırlandırması, ülkeler arasında ekonomik kutuplaşmayı yaratmıştır (Çolak, 1998:35-36). Toplumsal çöküşlerin hızlanmasıyla üretimde daralma ve üretim kapasitesinin artması için gerekli işgücünün bulunması zorlaşmış ve savaş sonrası doğumların azalmasıyla genç nüfus azalmıştır.

İşgücü piyasasının daralmasıyla birlikte makineleşme hızlanmış üretimde kapasite arttırılması amaçlanmıştır. Fakat sonuçların iyi analiz edilememesi nedeniyle geçim sıkıntısı çeken insanlar ve sermaye gücü olanlar arasında gelir dağılımı açılmıştır. Bu eşitsizlik bir yerde yağma ve gasp gibi huzur kaçırarak olaylara gebe kalacaktır. Sorunların yaşanmaması için karlılıktan önce toplumsal refah seviyesini arttırıcı ücret ve maaş ödemeleri yapılması gerekmektedir.

2.3. Küreselleşme ve Genç İşsizlik

Küreselleşmeyle birlikte ucuz iş gücü olan ülkelerde istihdam artmış, yüksek maliyetleri bulunan ülkelerde ise istihdam azalma göstermiştir. Bu da gençlerin iş yaşamında yer bulmasını getirmiştir.

2.3.1. İşsizlik Tanımı ve Türleri

İşsizliğin, klasik iktisattaki teorik tanımı ile ifade edildiğinde; Emek arzı ve emek talebi arasındaki farktan kaynaklandığı görülmektedir. Emek arzı ve talebi arasında nicelik olarak fark olmaması durumunda işsizlik söz konusu olabilir. Bu işsizlik ise şu şekilde ifade edilebilir; üretim sürecinde talep edilen iş için vasıflı işçi bulunamaması da işsizlik olarak tanımlanır (Özdemir ve Diğ. , 2006:68-69). İş için gerekli mesleki eğitimlerin verilmesi vasıflı işçiliğin artmasına neden olacaktır.

İşsiz ise mevcut asgari ücret ile çalışmayı kabullenmiş, uygun şartlar da iş arayan, donanım olarak eksiksiz olan kişidir. Çalışmayan ve çalışmak için iş aramayan kişiler ise işsiz olarak kabul edilmemektedir (Zaim, 1992:133). Bireylerin yükselen işsizlik içinde yer almaması için mesleki eğitimler ve istihdama dönük eğitimlerle öne çıkması gerekir.

2.3.1.1. Yapısal İşsizlik

Toplum yapısının sosyal, kültürel ve ekonomik yönden değişmesiyle birlikte meydana gelen işsizliğe yapısal işsizlik denir. Tarıma dayalı bir ekonominin sanayi yatırımlarına geçmesiyle yaşanacak durumlar veya sanayi kuruluşlarının teknolojik ilerlemesiyle robotların istihdamda kullanılmasıyla ortaya çıkan durumlar da işsizlik artması söz konusu olacaktır (Özdemir ve Diğ. , 2006:70). Yapısal işsizliğin artmaması için değişimlerin analiz edilip gerekli eğitimlerin verilmesi gerekir.

2.3.1.2. Konjunktürel İşsizlik

Ekonomik dalgalanmalar sonucu talep azaldıkça üretimin düşmesi sonucu yaşanan durum konjunktürel işsizlik kabul edilir. Üretim kapasitesinin önemi yoktur bu yüzden gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde görünebilir (Özdemir ve Diğ. , 2006:71). Ekonomik

daralma sonucu yaşanan işsizlik durumunun azalması için de bireylerin birden fazla meslek konusunda söz sahibi olması sorunu çözecektir. Böylece yaşanacak işsizlikten zarar görmeden istihdam içinde yer bulabilir.

2.3.1.3. Arzi İşsizlik

Arzi işsizlik hep var olacak işsizlik türüdür; nedeni ise ilk defa iş yaşamına girecek olan bireyler ve işinden memnun olmayıp yeni iş arayan kişiler her toplumda olacağından dolayı sağlıklı ekonomilerde bile olacak işsizlik türüdür (Özdemir ve Diğ. , 2006:71).

Arzi İşsizlik işveren ve işçinin buluşması arasında kalan eksik örgütlenme den kaynaklanan iş arama sürecinin uzun sürmesi durumuyla da ifade edilebilir (Ceylan, 2003:34). İş bulma sitelerinin örgütlenmesinin desteklenmesi işverenin gerekli elemanı kolayca bulması sağlanmalıdır.

2.3.1.4. Mevsimlik İşsizlik

Mevsimlik işsizlik ekonomik yönden tarıma dayalı toplum yapısında gözükmektedir. İklim şartları çalışma koşulunu oluşturmadığı alanları da kapsamaktadır (Özdemir ve Diğ. , 2006:72). Örnek vermek gerekirse kış şartlarının ağır geçmesi sonucu inşaat sektöründe çalışma koşulları elverişli olmaz bu yüzden işsizlik yaşanabilir ya da turizm işinde mevsim dışı hava şartlarından dolayı gelen turist sayısında düşme olması işsizliğin artmasına neden olabilir.

Ülkemizde mevsimlik işçilerin barınma sorunları ciddi bir sorun haline gelmektedir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için ilçe tarım ile işbirliği içinde bulunulması faydalı olacaktır.

2.3.1.5. Teknolojik İşsizlik

Teknolojik gelişimle birlikte işgücü yüksek oranda robotların alacağını, bir robotun 3-5 işçi kadar iş yapabileceği öngörülmüştür. Böylece insan gücüne gereksinim azalacağı teknolojik nedenlerden dolayı işsizliğin artacağı söylenmektedir. Fakat başka görüşe göre ise; teknolojik gelişimlerle birlikte yeni meslek grupları oluşacağı için istihdamın artması da mümkündür (Özdemir ve Diğ. , 2006:72-73). Sanayi devriminden günümüze kadar olan üretim sürecindeki değişimler incelendiğinde maliyetlerin azaltılmasına yönelik çalışmalar görülmektedir. Günümüzde endüstri 4.0 ön plana çıkmakta, makineleşmenin yerine robot işçiler yer almaktadır. Bu gelişmeler toplum da yaşayan bireylerin işsiz kalmasını arttıracak ve bu gelişmeler sonucu toplum içinde huzursuzluk ve kargaşalar artacaktır. İşsizlik sadece bireyi değil toplumu ilgilendiren bir sorundur.

2.3.1.6. Gizli İşsizlik

Diğer işsizlik türünden farklı olarak bireyin çalışmaması değil, çalışmasının toplum üretim yapısı üzerinde etkisi ya çok az ya da etki etmeyen işlerde çalışan kişiler gizli işsiz olarak tanımlanabilir (Özdemir ve Diğ. , 2006:73). İşveren tarafından çıkarılan işçilerin; yaptığı işler diğer işçiler tarafından yapıldığı sürece gizli işsizlik sık sık gündeme gelecektir. İşçilerin bir bireyin yapabilecek kadar iş yüküyle çalışabileceğini işverenle uzlaşarak kendini yıpratmadan üretime katkı sağlamalıdır. Aksi takdirde işveren haksız kazanç elde edebileceği gibi işçi üzerinde ise yıpranma ve hakları göz ardı edilmiş olacaktır.

2.3.2. İşsizliğin Nedenleri

Günümüzde işsizlik, toplum içindeki değişimler ve içinde bulunduğu siyasi görüşle birlikte yaşanan siyasi riskler ve ayrıca belirsizlik, üretimin duraksamasına işsizliğin artmasına neden olmuştur. Sermaye, kazançlarının artması için yaşanan işsizliği ve üretimdeki daralmayı normal göstermesi ekonomik ve sosyal açıdan büyük riskler taşımaktadır (Köstekli, 1999:10). Günümüzde yaşanan siyasi belirsizlik ve ekonomik daralmadan dolayı sermayenin ülkemize akışı azalmış dövizin yükselişiyle birlikte maliyetler artmış, siyasi belirsizliğin acısı

emekçilerin ve vatandaşın sırtına fazla vergi yüküyle ve zorunlu BES sistemiyle binmiştir. Daralmadan kaynaklanan ekonomik sıkıntılara çözüm bulmak için çalışmalar yapılmıştır.

İşsizlik ekonomik, kültürel, sosyal açıdan çalışanlar için önem arz etmektedir. Bireylerin işsiz kalması ile birey toplumun gerisinde kalabileceği gibi gelecek yaşantısında da aksaklıklar ve psikolojik yıkıntı içine girebilecektir (Solak, 2012:41). İşsizlik mevsimsel dönemlerde çalışan bireylerin kazandığı para çalışmadığı dönemlerdeki kaybını karşılamaya yetmemektedir. Yaşanan bu sorunlar aile yapısını psikolojik yönden yaralamaktadır.

2.3.2.1. Nüfus Artışı

Nüfusun 70 milyon geldiği yıllarda istihdama katılan kişi sayısı ise 20 milyonu zor geçmekteydi. Gerçek verilerin ise işsizlik oranının daha yüksek olduğu istihdama katılma oranı geçmiş yıllara göre artış gösterecektir (Karadağ ve Sarı,2003:2). Nüfus artışının dışında mültecilerin işsizliği de verileri etkilemektedir. İstihdam konusunda yerli işçiye öncelik verilmeli, kaçak işçiliğin engellenmesi için denetimler arttırılmalıdır.

2.3.2.2. Eğitim-İstihdam İlişkisinin Kurulamaması

Eğitim; iş olanaklarının kalitesi ve ihtiyaçlarını karşılaması için çok önemlidir. Bu yüzden ihtiyaç duyulan meslek gruplarına ağırlık verilmesi liselerde, üniversitelerde gerekli iş gücü elemanı yetiştirmeyi öncelik tanınması gerekmektedir. Ekonomik ve toplumsal bir sorun olmaması için atılacak her adım çok önemlidir. İlkokuldan başlayarak eğitim kalitesinin arttırılması gerekmektedir. Kaliteyi arttırmak için 3.sınıfa kadar temel eğitimler verilmeli 4. sınıfta sadece yabancı dil 5. ve 6. sınıf derslerinde matematik ve fen ve edebiyat ağırlıklı olmalı sonra öğrencilerin yatkınlığına göre bir ayırım yapılmalıdır. Örnek vermek gerekirse matematik dersi iyi olan öğrencinin matematik dersleri yoğun olması, müzik dersi iyi olanın müzik konularına önem verilmesi gerekmektedir. Bu eğitim sistemiyle birey küçük yaştan itibaren branslaşacak ve dünya çapında isim yapmış ressamlarımız, matematikçilerimiz yetişecektir. Ülkemizde yetenekli insanlar mevcut, bu yeteneği ortaya çıkarmak ve geleceğimizin temellerini atmamız gereklidir. Buna en büyük örnek Aziz SANCAR'ı gösterebiliriz.

2.3.2.3. Maliyetlerin Yüksek Olması

İstihdam için gerekli teşviklerin sağlanması, istihdamın artması için maliyetlerin düşürülmesi gerekirse çalışma hayatına başlayan gençler için sigortaların 6 ay için devlet tarafından desteklenmesi daha faydalı olacaktır.

İş ile işçiyi buluşturmak için gerekli eğitimlerin sağlanması ve iş yerlerinin hammadde ihtiyacına elverişli bölgelerde kurulması maliyetleri düşürecektir. Devlet de Çalışma Bakanlığı kanalıyla gerekli alt yapı çalışmaları ve arıtma sistemleri ile destek vermelidir.

2.3.2.4. Ekonomik Büyüme ve İstihdam İlişkisi

Türkiye'de 1980'li yılların sonunda yabancı sermaye akışının serbestleşme ve finans sistemindeki aşırı şişme sonucu büyüme ile istihdam arasındaki bağ kurulamamıştır. Bu sonuç sadece Türkiye için değildir. Finans sektörünün serbest bırakıldığı tüm ülkelerde aynı sonuç vermiştir. Yabancı sermayenin kısa vadeli olması büyüme oranında tutarsız olması yüzünden ülkemiz ekonomik büyüme yönünden kırılgan bir görüntü vermektedir (Kara ve Duruel, 2005:367-369). Yabancı sermaye girişlerinin sadece finans sektörüne yansımaları istihdama fazla etki etmemektedir. Gerekli önlemlerin alınması kısa vadeli büyümeler için daralmaların zaman zaman yaşanmaması için yabancı kaynaklı sanayi kuruluşlarının kurulması ya da yabancı sermayeli firmalarla ortaklıklarda devletin teşvik vererek istihdamın arttırılması için çalışmalar yapılması gerekir.

2.3.2.5. Küreselleşme ve Özelleştirme

"Özelleştirme fikri, Anayasamızın "kamulaştırma" kenar başlıklı 46. maddesinde "Devlet ve kamu tüzel kişileri tarafından kamu yararının gerektirdiği hallerde, karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre kamulaştırılması ve bunlar üzerinde idari irtifaklar kurmaya yetkili" olması olarak tanımlanan **devletleştirme** uygulamalarının yarattığı sorunları gidermek için ortaya çıkmıştır.' (Yalova, 2005:3). Günümüzde özelleştirme hızlanmış gerekli hizmet ve işlerin özel sektör ile karşılanması ve belirli süre işletmesi devredilmektedir.

Özelleştirme ilk olarak Peter F. Drucker'in 1969 yılında yayınlanan "The Age of Discontinuity" isimli eserinde "reprivatization" şeklinde olmuştur. Yazar eserinde hükümeti zayıf bir yönetici olmasına rağmen karar vermede iyi adımlar atsa bile uygulama da yeterli bulmamaktadır (Yavilioğlu ve Diğ. , 2010:15). Gerekli çalışmalarla ve denetim sistemiyle kontrol sisteminin devlet tarafından yapılması, aksi takdirde kamu zararı yükselmesi gözlenebilir.

2.3.2.6. Tarım Sektöründeki İstihdamda Hızlı Daralma

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde tarım çok önem arz etmektedir. Nüfus yoğunluğu fazla, sermaye birikimi az olan bu ülkelerde tarıma dayalı ekonomiler tercih edilme sebebi sermaye yetersizliğidir (Serin ve Diğ. , 2007:23). Özellikle tarım teşviklerle desteklenmeli, aksi takdirde dışa bağımlılığımız artmasıyla birlikte göçün köyden kentlere yönelmesi artacaktır. Bu yönelmeyle birlikte işsizlik artacaktır.

Tarım ülkesi olan ülkemizin geçmişinden günümüze kadar tarımdan faydalanmış, sanayi gelişimi genelde tarıma dayalı endüstriyel faaliyetleri geliştirmiştir.

2.3.2.7. Sermaye Donanımındaki Yetersizlikler

Üretim faktörleri arasında yer alan sermaye çok büyük önem arz etmektedir. Sermaye yetersiz olan, gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerde sermaye yetersizliği ülkenin gelişiminde ve yatırımlarını büyük ölçüde etkilemektedir. Büyüme oranlarının beşin üstüne çıkmamasının ana göstergesi olarak gösterebiliriz.

Beşeri sermayeyi tanımlamak istersek ayırt edici beceri ve yeteneklerin göstergesi olarak kabul görmektedir (Çolak, 1998:15). Bu varsayımın gerçekleşmesiyle birlikte ülke ekonomisinde gelişimi ve bireylerin geliştirme süreci kabul edilmektedir (Schultz, 1961:51). Bireylerin gelişimin ülke ekonomisi açısından önemi bu varsayımdan çıkarılabilir. Ülkelerin öncelikle bireylerin gelişimine önem vermesi ileri de yapılacak en büyük yatırım kabul görebilir.

2.3.2.8. İşgücü Piyasasının Performansı

İşgücü bir soyutlamadır. Emek arzı talep edenle çalışma arzusundaki bireylerin bulunduğu alan anlamına da gelebilir. Çalışanların ve emek arzı talep edenleri bir araya getiren ücretlerin ve işin tanımı ön plana çıkmaktadır (Gök, 2004:8). İşverenlerin ve çalışanların bir araya gelirken öncelikle göz önüne aldıkları; çalışanların, ücret beklentisini ve diğer imkânları değerlendirirken, işveren ise işçiden beceri ve yetenekleri doğrultusunda ne kadar verim alabileceği göz önünde bulundurulur.

2.3.2.9. Mültecilerin İşgücü Piyasasına Dâhil Olması

Dünya'da var olan siyasi çatışmalar, ekonomik ilişkiler ve çıkar çatışmalarından dolayı göç hareketlerinin hız kazandığı gözlenmektedir. Göç hareketleri çeşitlilik göstermektedir. Göç hareketlerinin nedenleri incelenirken ele alınması gereken hususlar öncelikle göçün küreselleşmesi, göçün hız kazanma nedenleri, farklı göç hareketlerinin incelenmesi önem arz

etmektedir (Castles ve Diğ. , 2008:12). Göç hareketlerinin nedenleri belirlenmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır. Göç veren ve mülteci kabul eden ülkeler de sınıf farklılıkları ve iş imkânları kısıtlanacak vatandaşlar arasında çatışma ortamı yaratacaktır. En önemli örneği; İzmir'e göç eden ve mesleği ayakkabıcılık olan Suriyeli vatandaşlar ile İzmir'deki ayakkabı ustalarının arasında sürtüşme yaşanmasıdır.

Mülteci sorunu 1980'li yıllardan sonra gözle görünür bir artışla ortaya çıkmıştır. Ekonomik yönden ziyade siyasi nedenler ve çatışma ortamından dolayı göç etmeleri dramatik sonuçlar doğurmuştur. Kitlesele İşsizlik, terörizm baş nedenler arasında gösterilebilir (Castles ve Diğ. , 2008:144). Mülteci sorunu ayrıntılı incelenmelidir. Ülkelerine olan güveninin yitirmiş, toplumda kendine yer bulmakta zorlanan bireyler ileride terörizmi destekleme potansiyeli yüksek şahıslar olabilir.

2.3.2.10. Asgari Ücret

1964 yılında uluslararası çalışma konferansında çalışanların fiziksel ihtiyaçlarını ve yaşamını sürdürmesi için alması gereken ücret hakkında araştırma yapılması ve bölgesel olarak incelenmesi kararı alınmıştır (Taşçıoğlu, 1971:3). Bireylerin ve ailelerin geçimini sağlaması ve toplumun gerisinde kalmayacağı bir ücret belirlenmiştir. Ülkemiz de asgari ücret işveren tarafından yanlış algılanmaktadır. Bunun nedenini açıklamak gerekirse çalışmaya başlayan bireylerin asgari ücretle çalışmasını istemeleridir. Ülkemizde iş kollarının ve zorluk aşamasına göre asgari ücretin düzenlenmesi çalışanın yıpranma payı göz ününe alınmalıdır. Örnek vermek gerekirse işi çok ağır olmayan bir garson ile ağır sanayi de çalışan arasında asgari ücret arasında bir fark olmalıdır.

Adil ücret; çalışanların performanslarına göre geçimini sağlaması, hak ettiği ücretin verilmesi ve çalışanların bu ücret yöntemiyle emeğinin karşılığını alması olarak tanımlayabiliriz. Ücret adaletini sağlamak amacıyla yapılan ücret sistemi ve performansa göre ödüllendirme verimliliğin artması sağlanabilecektir (Çakır, 2006:47-48). Çalışanın işyerindeki mutluluğu ve işini severek yapması için öncelikli olarak hak ettiği ücreti almasıyla sağlanabilir. Çalışan profilleri arasında çalışmaktan kaçınan ya da elinden geldiği kadar firma yararına çalışan bireyler bulunmaktadır. Bu çalışan profilleri arasında adil ücret vererek verimlilik artabilir.

2.3.2.11. Ücretler ve Vasıf Uyuşmazlığı

Ücret; performansın, verimliliğin arttığı durumlarda işçinin aldığı emek karşılığı olarak tanımlayabiliriz. Bu performansın olumlu etkisi firmalardaki kârlılığı artırmaktadır (Atalay, 1990:68). İşveren tarafından bir maliyet olarak görmemesi aksine insana yapılmış bir yatırım olarak tanımlaması firmaların faaliyet gösterdiği iş konularında uzun ömürlü bir firma olma adına ilk adımı atmış olurlar. 100 yıllık firmalara bakıldığında işçinin temel ve yan haklara sahip olduğunu fark edebilirsiniz.

Ücret; çalışma karşılığında elde edilen gelirdir. Geliri geçinmesine ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilen bireylere işçi denir. Başka gelir kaynaklarından olan faiz, rant, kâr gibi gelir kaynakları olmayan işçinin tek gücü zihinsel ve bedensel gücünün var olduğu sürece var olan gelir olarak tanımlayabiliriz (Işıklı, 1975:1-2). Farklı meslek gruplarında aynı bedensel güç ile yapılan işlerde ücret farklılıkları mevcuttur. Ücret geliri farklı hesaplamalara söz konusu olabilir. Saat ücreti, parça başı, günlük veya aylık iş karşılığı olarak hesaplanabilmektedir.

2.3.4. Genç İşsizlik ve Küreselleşme İlişkisi

Sosyal ve ekonomik yönden birçok etkisi olan işsizlik olgusu özellikle gençler arasında daha büyük etki yaratmaktadır. Gelişmiş ya gelişmekte olan ülkelerde görülen genç işsizlik oranı işsizlik oranının hemen hemen 2 katına ulaşmaktadır. Gençlerin işsizlik oranından ziyade

düşük istihdamda istihdam edilmekte olmasına rağmen genç işsizliğin dünya üzerinde 91 milyona yaklaşıldığı varsayılmaktadır (Murat ve Şahin,2011:32). Gelecek kaygısı içinde kalan gençler arasında güven kaybı yaşanmaktadır. Bu sürecin azaltılması için gerekli alt yapı ve iş zeminini hazırlanması faydalı olabilir.

Genç işsizlik bütün uluslarda sorun olduğu gibi bizim ülkemizde de sorun teşkil etmektedir. En sık genç işsizliğin yaşandığı 15-24 yaş arasında ekonomik olarak iyi durum da olduğumuz zamanlarda bile %16 seviyesinde olmaktadır. Kriz aşamasında ise bu rakamın yükselerek %28'e çıktığı gözlenmektedir (Yavuz, 2010:56). Kırsal kesimden şehir yaşantısına olan göçün genç işsizliği de olumsuz yönde etkilemektedir.

Genel bir değerlendirme yaparak işsizlik konusunda planlamalar ve iş sahaları yaratmak, yöneticileri sorumluluğu altında olmasıyla birlikte gençlerin de geleceği söz konusudur.

Dünya bankasının kalkınma göstergelerine göre dünya nüfusunun 6.775 milyar ve büyüme hızı %1,2 olduğu hesaplanmıştır. Uluslararası çalışma örgütünün hesaplamalarına göre işgücü 3.2 milyar olduğu ve her geçen gün azalış gösterdiğine dikkat çekmektedir (Işığışık, 2011:103). Bunun için farklı ürünlerden maksimum fayda elde edecek şekilde istihdam artırılması gelecek için gereklilik arz etmektedir.

Dünya'da artan teknolojik ve ulaştırma alanında hızlı gelişim iki uç noktalar da olmasına rağmen bu gelişmelerle birlikte rekabet içinde olduğum durum olarak küreselleşmeyi özetleyebiliriz (Özdemir ve Diğ. , 2006:117). İşletmelerin kurulduğu yerlerin kaynakların ve işgücü durumuna göre fark yarattıkları durumlar söz konusudur. Teknolojik ve bilgi kullanımının yüksek olması ise rekabettten biraz daha avantaj sağlamaktadırlar.

Küreselleşmenin yaygınlaşması ile birlikte üretim genel olarak işgücü bakımından yüksek olan Çin, Hindistan ve diğer genç nüfusu yüksek olan gelişmekte olan ülkelere kaymıştır. Bu ülkeler arasında Türkiye de yer almaktadır. Terörizmin artmaması için Ulus Devletlerinin öncelikle devletçiliği benimsemesi ve ülkeler arasında iş bölümü yapılması öncelikleri arasında yer almalıdır. Diğer durumlarda önce ülkeler içinde yaşanacak şiddet ve kargaşalar artacak ve ülkelerin güvenliğini tehlikeye sokabilecek örgütlerin oluşumuna neden olabilecektir.

3. METODOLOJİ

3.1.Araştırmanın Konusu

Tüm ülkelerin en önemli sorunlarından olan işsizlik, genç işsizlik olgusu ve çözümü için yapılan çalışmalara rağmen yetersiz kalmasının nedenleri ve genç işsizliğin artması, ileride yaşanacak sorunların çözümü için atılması gereken adımların önemine dikkat çekmek ve gençlerin istihdam içinde yer alması ve önemine değinilmiştir. Ülke kaynaklarının doğru bir şekilde kullanılması, gelir farklılıkları yaşanmaması için tüm dünya ülkelerin iş bölümü yaparak ortak çalışma fırsatlarından yararlanarak işsizlikle mücadele edilmesine ve tüm dünya ülkelerinin içinde olduğu ve hiçbir ülkenin iç piyasasında kullanmayacakları, yalnızca dış ticarete geçerli olacak yeni bir para biriminin oluşması dengeler için önemlidir. Genç işsizlik olgusunun daha fazla olmasının nedenleri ve çözüm yollarının tespiti ve devletçiliğin dünya ülkeleri için önemi anlatılmıştır.

3.2.Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, küreselleşmeyle birlikte sınırların ve gümrüklerin esneklik sağlamasıyla birlikte avantajlı ülkelerin, diğer ülkelerin kaynaklarını ve emek gücünü sömürmekte ve denge ortamını sağlamak için yeni bir ödeme sistemi ve tüm ülkelerin hak ettiği payı alması amaçlanmıştır. Dengelerin oluşmasıyla birlikte tüm ülkelerin iş bölümü yaparak

kaynakların doğru bir şekilde kullanılmasının önemi ve dünyadaki bireylerin sosyo-ekonomik durumlarının iyileştirmek için işsizlik ve genç işsizliğin azaltılması için devletçiliğin tüm ülkelerce benimsenmesi amaçlanmaktadır. İşsizliğin azaltılması için gençlerin daha fazla istihdam içinde olması, sektörün talep ettiği işgücüne hitap edecek eğitimden geçilmesi, emeklilik yaşının fazla olması ve buna bağlı olarak gençlerin istihdam içinde yer bulması zorlaşmaktadır. Emeklilik yaşının düşürülmesi ve gençlerin istihdamda daha fazla yer bulması amaçlanmaktadır.

3.3. Araştırmanın Önemi

Ekonomik ve sosyal olarak toplumun gerisinde kalan bireylerin şiddet yanlısı olması ve buna bağlı olarak ülkelerdeki terörizm etkisi yaratması kaçınılmazdır. Bireylerin ekonomik ve sosyal açıdan refah seviyesine ulaşmaları için istihdam içinde yer alması sağlanmalıdır. Aksi takdirde öncelikle ülkeler içinde yaşanacak şiddet ve terörizm önce komşu ülkelere daha sonra ekonomik olarak bağlı bulunduğu ve ticaret yaptığı diğer ülkelerin menfaatleri dışında gelişen olaylar doğrultusunda savaşın daha fazla büyümesine neden olacaktır. İnsanların bir arada mutlu ve huzurlu yaşamaları ve komşularıyla iyi ilişkiler kurması için; ödeme sisteminin düzenlenmesi, iş bölümü, devletçilik ve tüm bireylerin istihdam içinde yer almasının önemine vurgu yapılmaktadır.

3.4. Örneklem Seçimi

Çalışmada anket yöntemi kullanılmış ve 38 sorudan oluşturulmuştur. Sorulardan 19'u ölçek soruları ve beşli likert yöntemiyle veriler toplanmıştır. 3'ü çoktan seçmeli 1 tanesi açık uçlu ve demografik yapılarına *dâhil* sorularla 600 katılımcıya ulaşılmıştır. Verilere elektronik ortamdan katılımcılara ulaşılmış ve bir yaş sınırı konulmamıştır.

3.5. Frekanslar

Tablo 1 Katılımcıların demografik özellikleri

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Yaşınız	15-18	28	4.7	4.7	4.7
	19-24	235	39.2	39.2	43.8
	25-34	259	43.2	43.2	87.0
	35-44	55	9.2	9.2	96.2
	45-54	19	3.2	3.2	99.3
	55-65	4	.7	.7	100.0
	Total	600	100.0	100.0	
Cinsiyetiniz	Kadın	353	58.8	58.8	58.8
	Erkek	247	41.2	41.2	100.0
	Total	600	100.0	100.0	
Medeni Durumunuz	Bekâr	443	73.8	73.8	73.8
	Evli	157	26.2	26.2	100.0
	Total	600	100.0	100.0	
Eğitim Durumunuz	Okuryazar-ilköğretim	21	3.5	3.5	3.5
	Lise-Ön Lisans	146	24.3	24.3	27.8
	Lisans	305	50.8	50.8	78.7
	Yüksek Lisans	114	19.0	19.0	97.7
	Doktora	14	2.3	2.3	100.0
	Total	600	100.0	100.0	
Çalışma Durumunuz	Çalışıyorum.	249	41.5	41.5	41.5
	Çalışmıyorum.	245	40.8	40.8	82.3
	Çalışıyorum, iş aramaya devam ediyorum.	50	8.3	8.3	90.7
	Çalışmıyorum, kişisel gelişimim için kursa gidiyorum.	25	4.2	4.2	94.8
	İş bulma Ümidimi kaybettim.	31	5.2	5.2	100.0
	Total	600	100.0	100.0	
Bakmakta olduğunuz kişi sayısı	Yok	414	69.0	69.0	69.0
	1-2	115	19.2	19.2	88.2
	3-4	54	9.0	9.0	97.2
	5-6	12	2.0	2.0	99.2
	7-+kişi	5	0.8	0.8	100.0
	Total	600	100.0	100.0	
Konut Durumunuz	Kira	222	37.0	37.0	37.0
	Ev sahibi	124	20.7	20.7	57.7
	Ailemle kalıyorum.	243	40.5	40.5	98.2
	Akrabamla kalıyorum.	1	.2	.2	98.3
	Diğer.	10	1.7	1.7	100.0
	Total	600	100.0	100.0	

Ankete katılım gösteren toplam 600 katılımcının anketlere vermiş olduğu sonuçlara göre; katılımcıların yaşlarına baktığınızda 15-18 yaş arasında olanların %4.7, 19-24 yaş arasında olanların %39.2, 25-34 yaş arasında olanların %43.2, 35-44 yaş arasında olanların %9.2, 45-54 yaş arasında olanların %3.2, 55 ve üstü yaş grubu %0.7 oluşturduğu görülmektedir.

Katılımcıların %58.8'si kadın, %41.2'si erkek olduğu görülmektedir. Medeni durumları ise %73.8'si bekâr, %26.2'si evlidir. Eğitim durumları ise, okuryazar ve ilköğretim mezunu olanlar % 3.5, lise ve ön lisans mezunu %24.3, lisans mezunu %50.8, yüksek lisans mezunu % 19.0, doktora mezunu %2.3 temsil etmektedir. Çalışma durumlarına baktığınızda, %41.5'si çalışıyor, %40.8'si çalışmıyor, %8.3'u çalışıyor fakat çalıştığı yerden memnun olmadığını ve yeni iş aradığını, %4.2'si iş bulabilmek ve kendini geliştirmek için eğitim almakta, %5.2'si ise iş bulma ümidinin kalmadığını söylemektedir. Bakmakta olduğu kişi sayıları, %69'sunun bakmakla hükümlü olduğu kimsenin olmadığını, %19.2'sinin 1-2 kişiye baktığını, %9.0'su 3-4 kişi baktığı, %2.0'si 5-6 kişiye baktığı, %0.8'i ise 7 ve daha fazlasına bakmak da olduğu söylemiştir. Konut durumları ise, %37'si kiracı, %20.7'si ev sahibi, %40.5'i ailesiyle kalmakta, %0.2'si akrabasının yanında yaşamakta, %1.7 diğer seçeneğini işaretlemiştir.

3.6. İşsizlik ve Genç İşsizlik ile İlgili Literatür

İşsizliğin Belirleyicilerine yönelik çok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmaların sonucuna göre GSYİH, enflasyon, ihracat ve doğrudan yabancı yatırımlar ve yeni meslek gruplarının oluşturulamaması işsizliği belirleyen faktörlerin başında gelmektedir.

H. Yunus Tas ve diğ. (2018) Türkiye' de Genç İşsizliği Sorunu ve Alternatif Çözüm Önerileri adlı çalışmada eğitim ile genç işsizlik arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmektedir.

Türkiye'de işsizliği belirleyen faktörleri inceleyen Aktar ve Öztürk (2009) Türkiye'de işsizliği belirleyen faktörleri inceleyen çalışmalarında doğrudan yabancı yatırımları, ihracatı ve GSYİH' yı işsizliğin belirleyicileri olarak kabul görmüş ve 2000-2007 dönemini kullanarak bu faktörlerin işsizlik üzerindeki etkisini gözlemlenmiştir.

Seda BAYRAKTAR ve Ahmet İNCEKARA'nın (2013) yılında yapmış olduğu "Türkiye'nin Genç İşsizlik Profili" çalışmasında sonuç olarak gençlerin mesleki eğitimlerle desteklenmesinin olumlu katkı olacağını, diğer durumlarda gençlerin emek güçlerinden yeteri kadar faydalanılmamanın sosyal ve ekonomik zararların olacağına vurgu yapılmıştır.

Berna Balcı İZGİ (2012) "Genç İşsizliği ve Eğitim ile Olan İlişkisi" adlı çalışmasında genç işsizlik cinsiyetler arasında farklı oranlarda etkilendiği, eğitim ile genç işsizlik arasında bir ters orantı olması düşünülmesi gereken bir sorun olarak görmektedir.

3.7. Çoklu Uyum Analizi

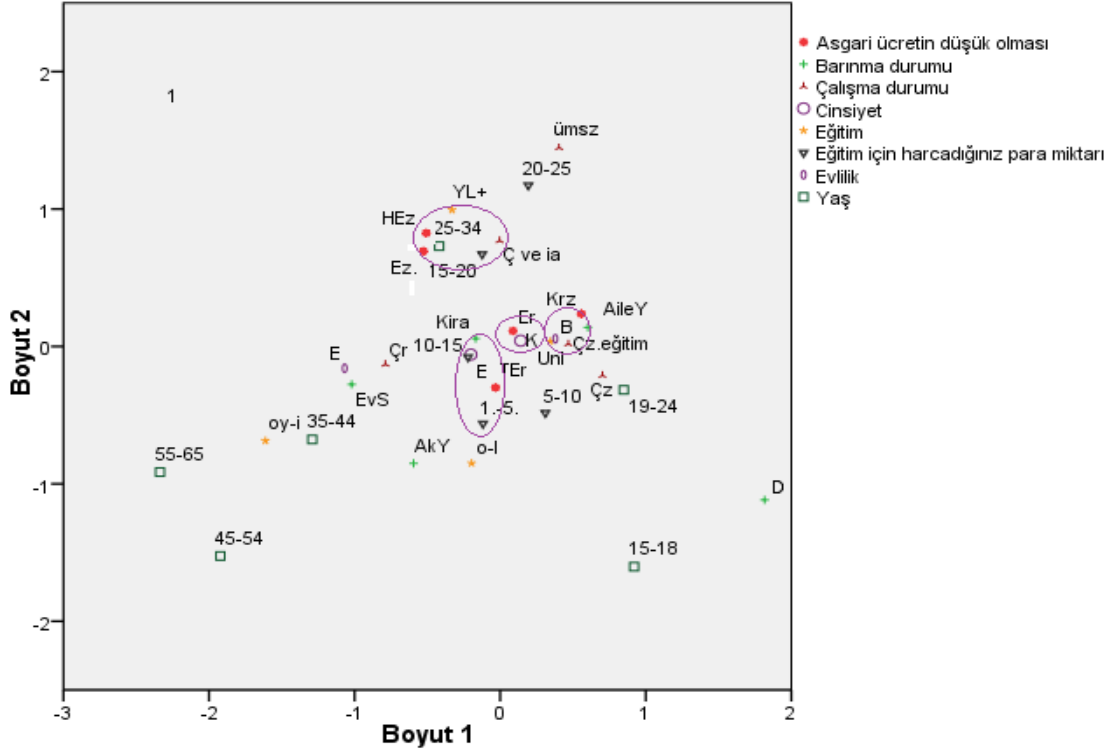
İşsizliğin ve genç işsizliğin nedenleri ve işsizlikle mücadele politikalarının bireylerin özelliklerine göre farklılaşmaları ve uyumlukları çoklu uyum analizi ile araştırılmıştır. Çoklu uyum analizinde işsizliğe yönelik her bir değişken açıklanan değişken olarak ele alınmış ve bireylerin çeşitli özellikleri ile ilişkilenmeleri veya uyumlulukları incelenmiştir.

Açıklanan değişkenin işsizliğin nedenlerinden birisinin asgari ücretin düşük olmasının bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Yüksek lisans eğitimine sahip, eğitim harcaması 15-20 bin TL arası olan, yaşı 25-34 arasında olan ve çalışıp iş aramaya devam eden bireyler asgari ücretin düşük olmasının işsizliğe bir etkisinin olup olmamasına hiç etkilemediği veya etkilemediğini düşünmektedirler.

- Barınma durumu aile yanında olan, çalışma durumu çalışmayan ve kişisel gelişim için eğitim alan, eğitimi üniversite olan bireyler asgari ücretin düşük olmasının işsizliğe bir etkisinin olup olmamasına yönelik kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Cinsiyeti kadın olan bireyler ise asgari ücretin düşük olmasının işsizliğe bir etkisinin olduğunu belirtmişlerdir.
- Barınma durumu kirada olan, cinsiyeti erkek olan, eğitim harcaması 10-15 bin arası olan bireyler asgari ücretin düşük olmasının işsizliğe bir neden olduğunu görmekteyiz. Elde edilen sonuçlar şekil 1’de verilmiştir.

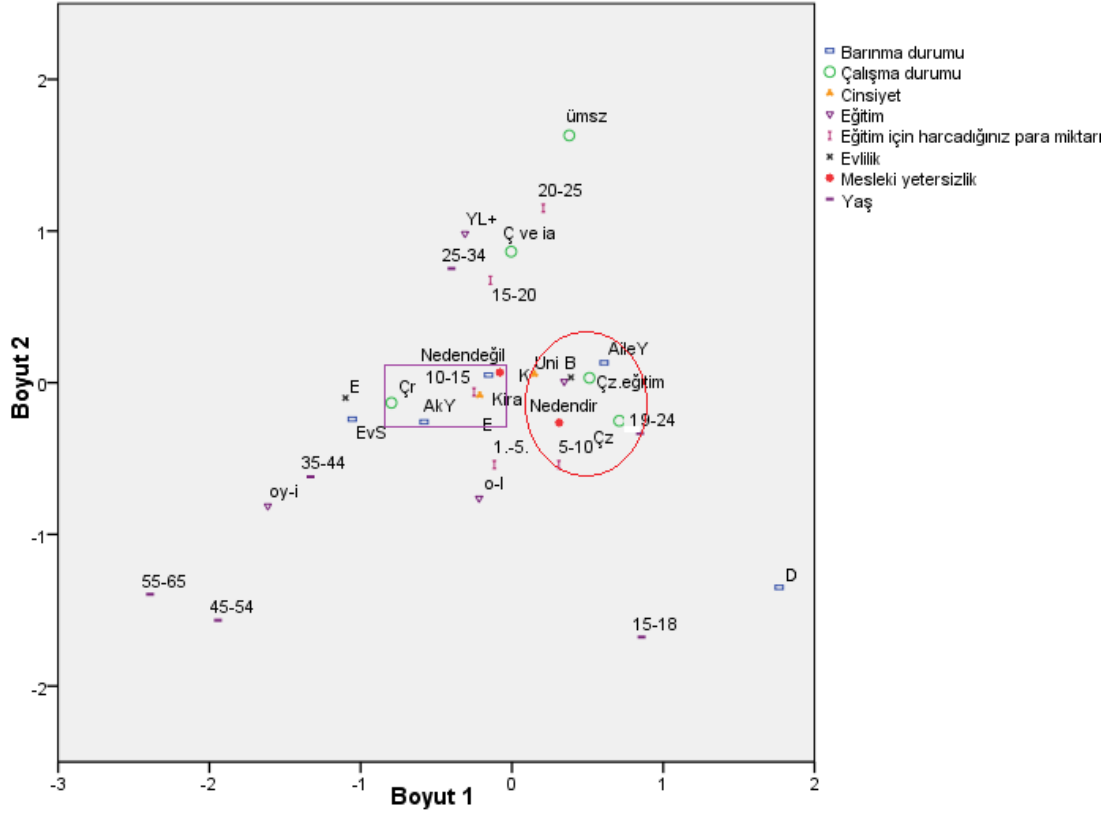
Şekil 1 Asgari Ücrete Yönelik Uyumluluklar

Açıklanan değişkenin işsizliğin nedenlerinden birisinin mesleki yetersizlik olmasının bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Barınma durumu kirada veya akraba yanında kalan, çalışan, cinsiyeti erkek, eğitim için 10-15 bin TL arası harcama yapan bireyler, mesleki yetersizliği, işsizliğin bir nedeni olarak görmemektedirler.
- Barınma durumu aile yanında kalan, çalışmayan, çalışmayan ve kişisel gelişim eğitimi alan, cinsiyeti kadın, üniversite mezunu, eğitim için 5-10 bin TL arası harcama yapan, bekâr ve yaşı 19-24 yaş arası olan bireyler, mesleki yetersizliği, işsizliğin bir nedeni olarak görmektedir. Elde edilen sonuçlar şekil 2’de verilmiştir.

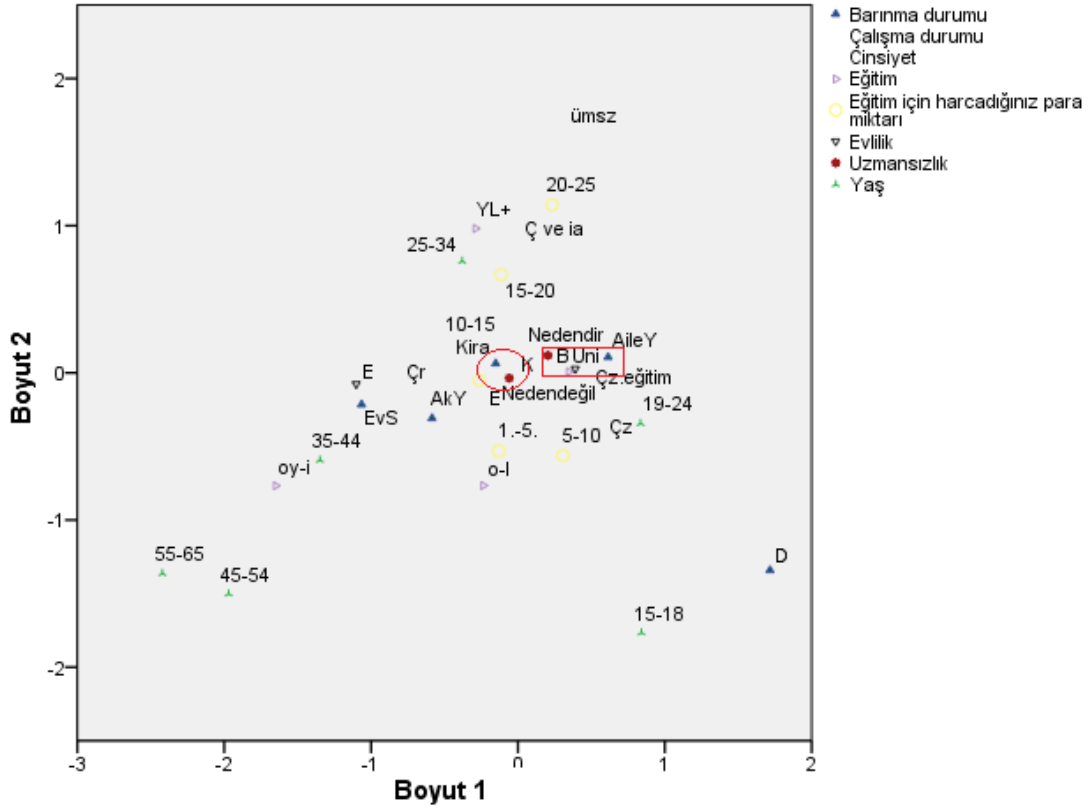
Şekil 2. Mesleki Yetersizliğe Yönelik Uyumluluklar

Açıklanan değişkenin işsizliğin nedenlerinden birisi uzmanlaşamamanın bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Barınma durumu aile yanında, çalışma durumu çalışmayan ve kişisel gelişim eğitimi alan, cinsiyeti kadın olan, eğitimi üniversite olan, kirada veya akraba yanında kalan, çalışan, cinsiyeti erkek, medeni durumu bekâr olan, eğitim durumu üniversite mezun olan, bireyler uzmanlaşmaya önem vermemeyi, işsizliğin bir nedeni olarak görmektedirler.
- Barınma durumu kira, cinsiyeti erkek olan, eğitimi durumu üniversite mezunu olan bireyler uzmanlaşamamayı işsizliğin bir nedeni olarak görmemektedir. Elde edilen sonuçlar şekil 3'de verilmiştir.

Şekil 3. Uzmanlaşamamaya Yönelik Uyumluluklar

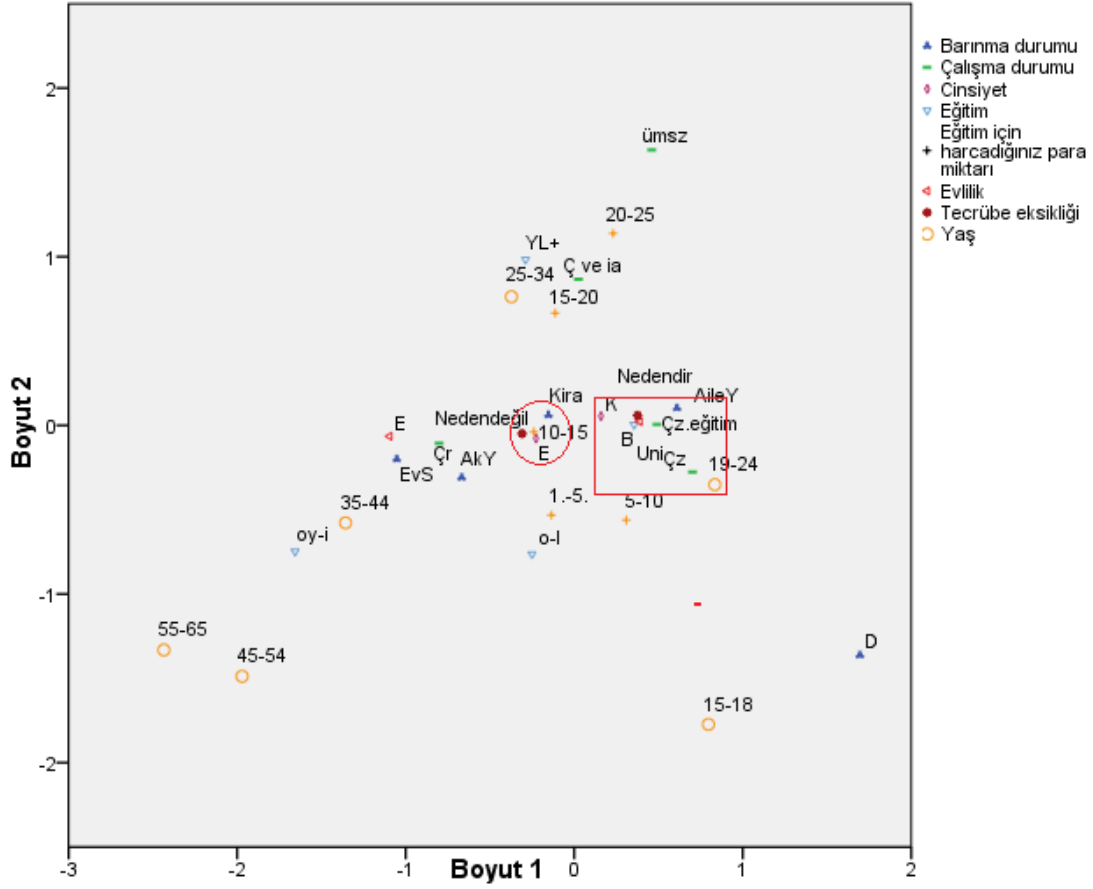

Açıklanan değişkenin işsizliğin nedenlerinden birisinin tecrübe eksikliğinin bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

334

- Barınma durumu aile yanında, çalışma durumu çalışmayan, çalışmayan ve kişisel gelişim eğitimi alan, cinsiyeti kadın olan, eğitimi üniversite olan, kirada veya akraba yanında kalan, çalışan, cinsiyeti erkek, medeni durumu bekâr olan, bireyler tecrübe eksikliğini, işsizliğin bir nedeni olarak görmektedirler.
- Barınma durumu kira olan, cinsiyeti erkek olan, eğitim için 10-15 bin TL arası harcama yapan, evli olan bireyler tecrübe eksikliğini, işsizliğin bir nedeni olarak görmemektedirler. Elde edilen sonuçlar şekil 4'te verilmiştir.

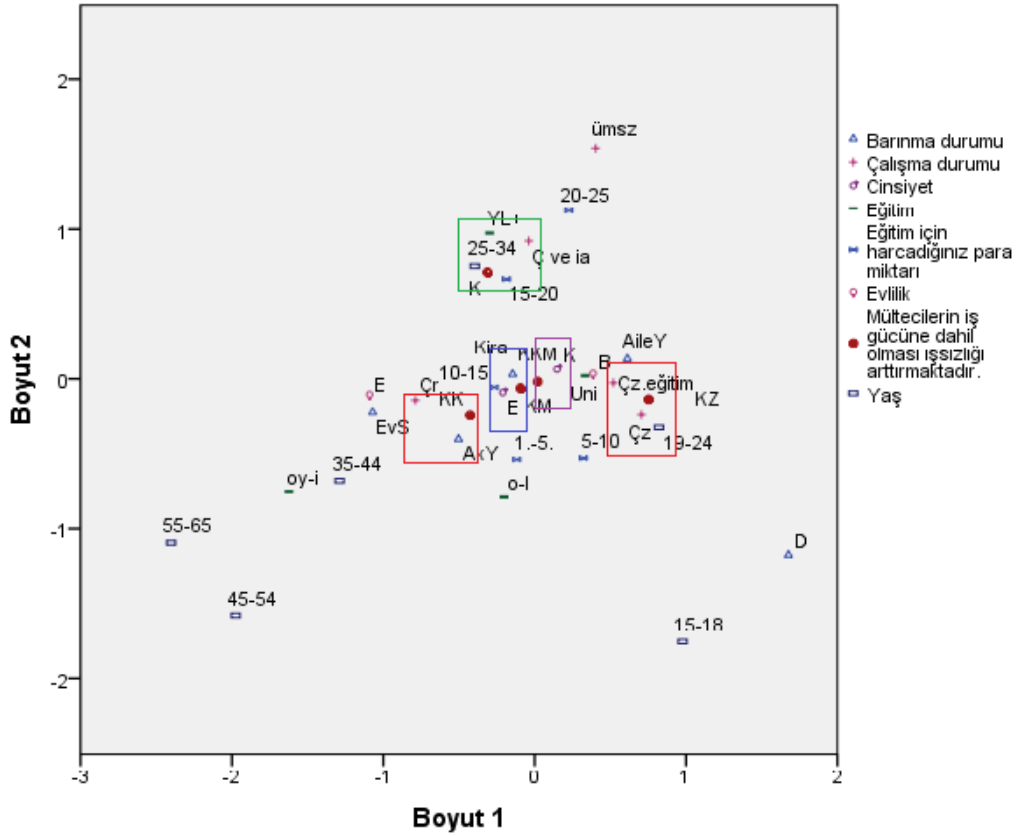
Şekil 4: Tecrübe Eksikliğine Yönelik Uyumluluklar

Açıklanan değişkenin işsizliğin nedenlerinden birisi mültecilerin işgücüne dâhil olması bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Cinsiyeti kadın olan bireyler mültecilerin işgücüne dâhil olmasını, işsizliğin bir nedeni olarak görmektedir (Kesinlikle Katılıyorum).
- Barınma durumu kira, cinsiyeti erkek, eğitim için 10-15 bin TL harcayan bireyler mültecilerin işgücüne dâhil olmasını, işsizliğin bir nedeni olarak görmektedir (Katılıyorum).
- Çalışma durumu çalışmayan ve kişisel gelişim eğitimi alan ve çalışanlar, yaşı 19-24 yaş grubunda yer alan bireyler mültecilerin işgücüne dâhil olmasını, işsizliğin bir nedeni olduğu hakkında kararsız olduğu görülmektedir (Kararsız).
- Çalışma durumu çalışan fakat iş aramaya devam eden, eğitim durumu yüksek lisans ve doktora mezunu olan, eğitim için 15-20 bin TL harcayan, yaşı 25-34 yaş grubu içinde olan bireyler mültecilerin işgücüne dâhil olmasını, işsizliğin bir nedeni olarak görmemektedir (Katılmıyorum).
- Barınma durumu akraba yanında kalan, çalışma durumu çalışan bireyler mültecilerin işgücüne dâhil olmasını, işsizliğin bir nedeni olarak görmemektedir (Kesinlikle Katılmıyorum). Elde edilen sonuçlar şekil 5'te verilmiştir.

Şekil 5. Mültecilerin işgücüne dâhil olmasına Yönelik Uyumluluklar

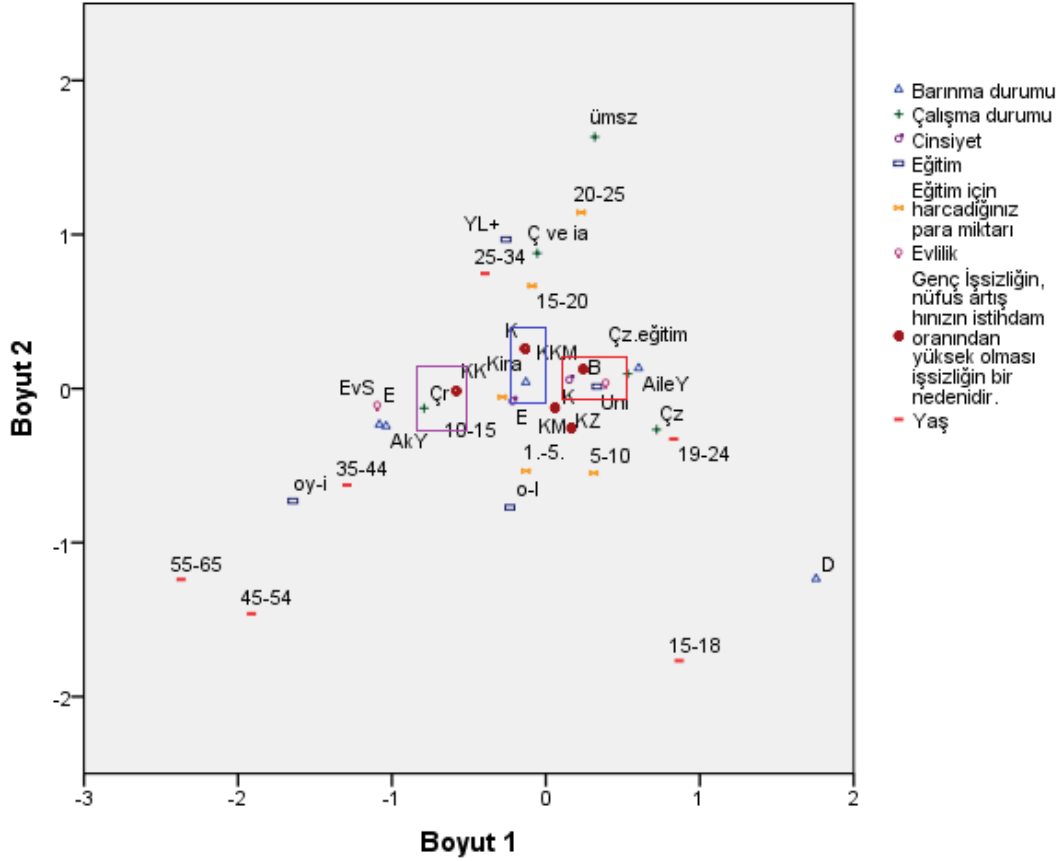

Açıklanan değişkenin genç işsizliğin nedenlerinden birisinin nüfus artış hızının, istihdam oranından fazla olmasının bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Cinsiyeti kadın olan, eğitim durumu üniversite mezunu, medeni durumu bekâr olan bireyler nüfus artışının istihdamdan fazla olmasını bir neden olarak görmektedir (Kesinlikle Katılıyorum).
- Barınma durumu kira olan bireyler nüfus artışının istihdamdan fazla olmasını bir neden olarak görmemektedir (Katılmıyorum).
- Çalışma durumu çalışan bireyler nüfus artışının istihdamdan fazla olmasını bir neden olarak görmemektedir (Kesinlikle Katılıyorum). Elde edilen sonuçlar şekil 6’da verilmiştir.

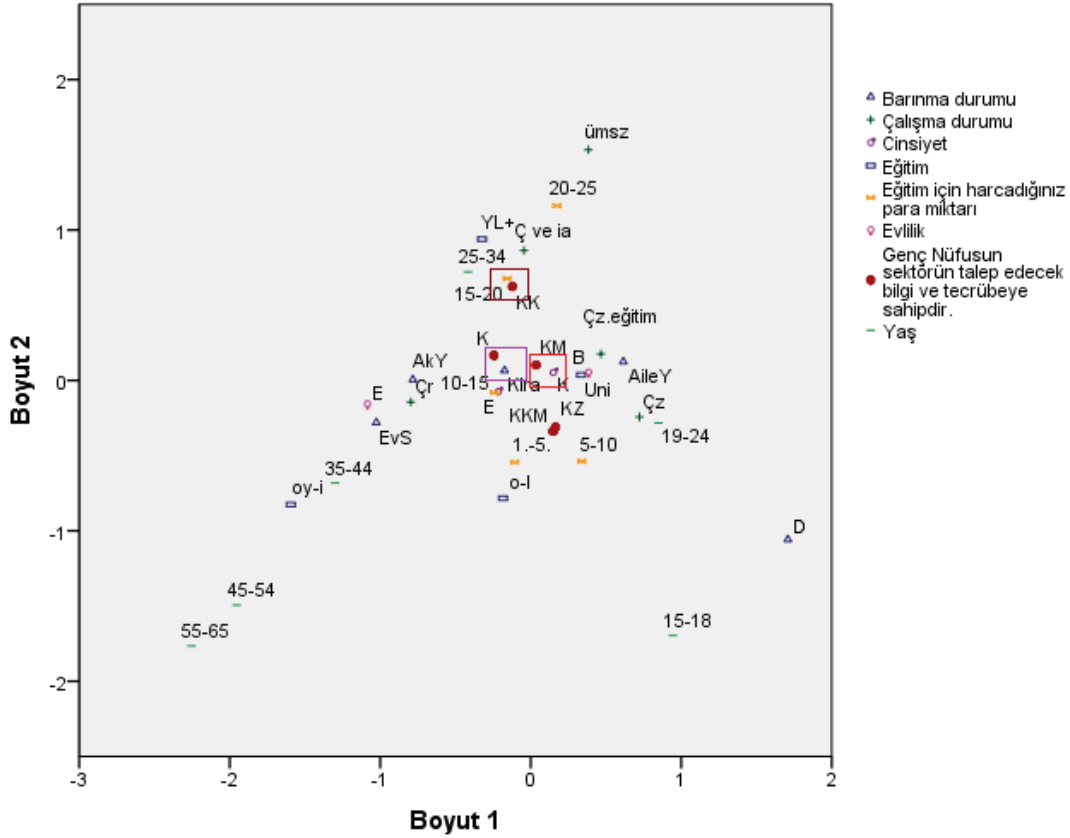
Şekil 6. Nüfus Artışının Genç İşsizlik Üzerindeki Etkisine Yönelik Uyumluluklar

Açıklanan değişkenin genç işsizliğin nedenlerinden birisi gençlerin bilgi ve becerilerinin etkisinin bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Cinsiyeti kadın olan bireyler gençlerin bilgi ve becerisinin genç işsizlik üzerinde etkisi olduğunu söylemektedir (Katılıyorum).
- Barınma durumu kira olan bireyler gençlerin bilgi ve becerisinin genç işsizlik üzerinde etkisi olmadığını söylemektedir (Katılmıyorum).
- Eğitim için 15-20 bin TL harcayan bireyler gençlerin bilgi ve becerisinin genç işsizlik üzerinde etkisi olmadığını söylemektedir (Kesinlikle Katılmıyorum). Elde edilen sonuçlar şekil 7’de verilmiştir.

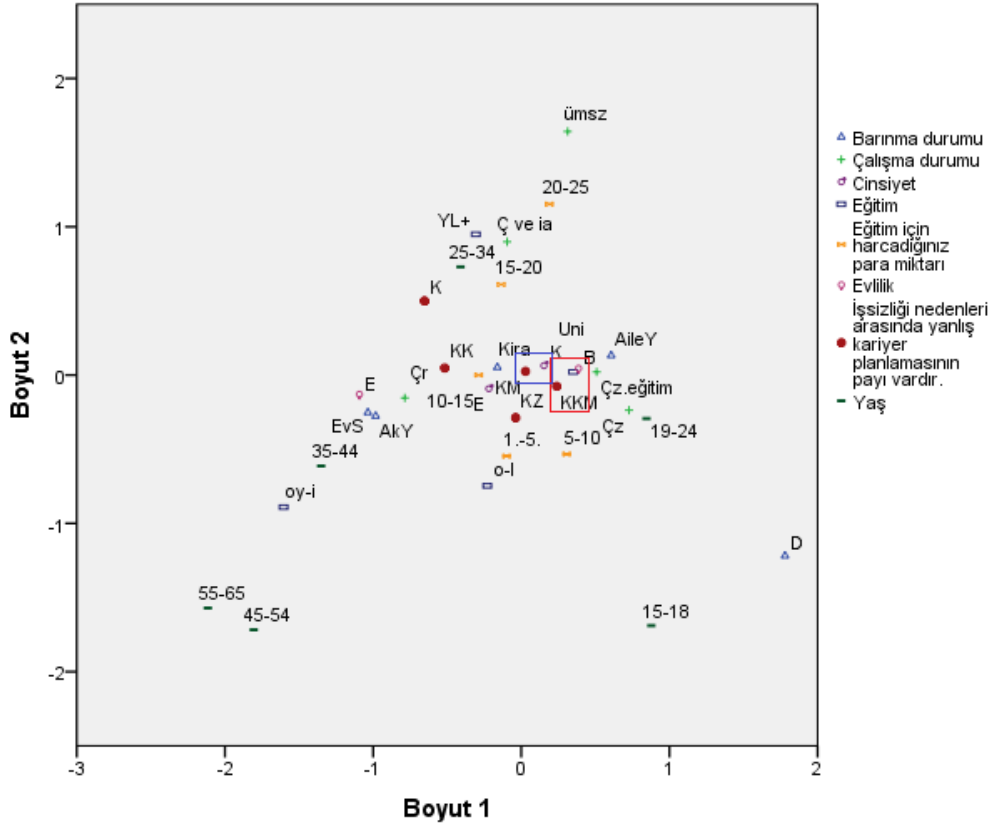
Şekil 7 Gençlerin Bilgi ve Becerilerinin Genç İşsizlik Üzerindeki Etkisine Yönelik Uyumluluklar

Açıklanan değişkenin genç işsizliğin nedenlerinden birisinin yanlış kariyer planlamasının bir neden olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Eğitim durumu üniversite mezunu, medeni durumu bekâr olan bireylerin yanlış kariyer planlamasının genç işsizlik üzerinde etkisi olduğunu söylemektedir (Kesinlikle Katılıyorum).
- Barınma durumu kira, cinsiyeti kadın olan bireylerin yanlış kariyer planlamasının genç işsizlik üzerinde etkisi olduğunu söylemektedir (Katılıyorum). Elde edilen sonuçlar şekil 8’de verilmiştir.

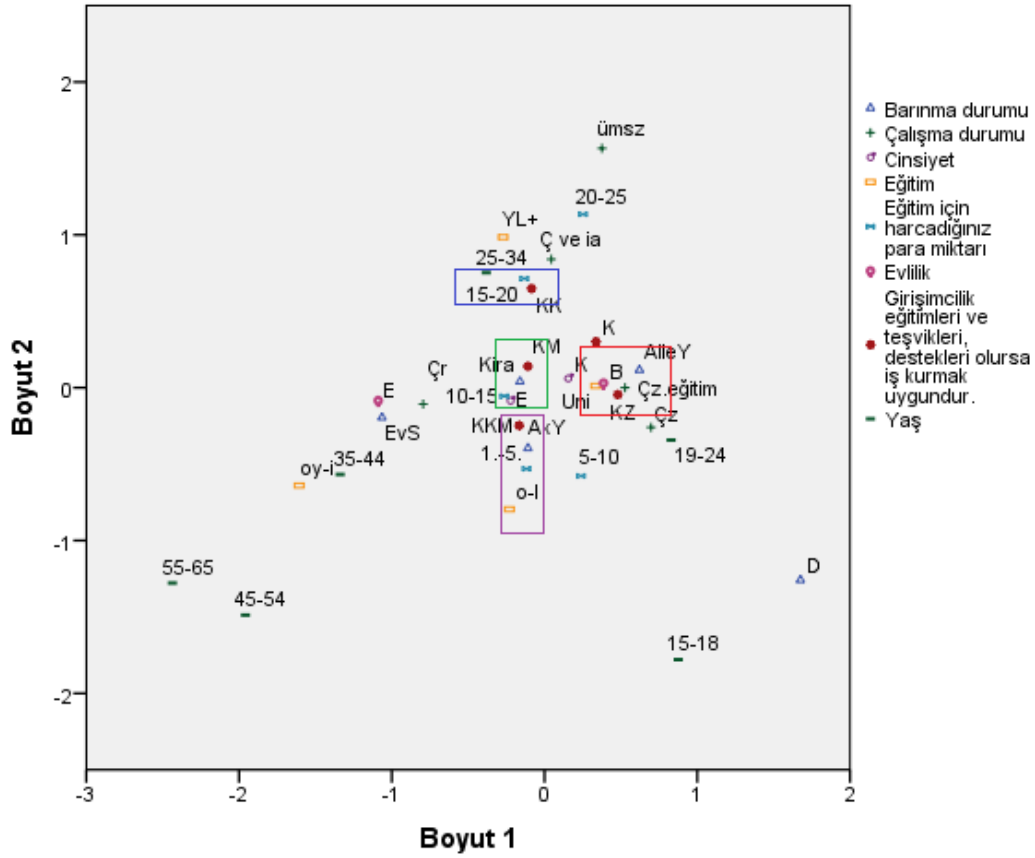
Şekil 8. Bireylerin Yanlış Kariyer Planlamasının Genç İşsizlik Üzerindeki Etkisine Yönelik Uyumluluklar

Açıklanan değişkenin işsizlikle mücadele yöntemlerinden birisinin girişimcilik eğitimlerinin ve teşviklerin iş kurmak için uygun zemin olup olmadığı incelenmiş ve aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Çoklu uyum analizine göre;

- Barınma durumu akraba yanında kalan, eğitim durumu ortaokul ve lise mezunu, eğitim için 1-5 bin TL harcayan bireyler girişimcilik eğitimi ve teşviklerin verilmesinin faydalı olacağını söylemektedir (Kesinlikle Katılıyorum).
- Barınma durumu kira, cinsiyeti erkek, eğitim için 10-15 bin TL harcayan bireyler girişimcilik eğitimi ve teşviklerin verilmesinin faydalı olacağını söylemektedir (Katılıyorum).
- Barınma durumu ailesiyle kalan, çalışma durumu çalışmayan ve kişisel gelişim eğitimi alan, eğitim durumu üniversite mezunu, medeni durumu bekâr olan bireyler girişimcilik eğitimi ve teşviklerin verilmesinin faydalı olacağını hakkında kararsız kalmaktadır (Kararsızım).
- Eğitim için 15-20 bin TL harcayan, yaşı 25-34 yaş arasında olan bireyler girişimcilik eğitimi ve teşviklerin verilmesinin faydalı olacağını söylememektedir (Kesinlikle Katılmıyorum). Elde edilen sonuçlar şekil 9’da verilmiştir.

Şekil 9 Girişimcilik Eğitimlerinin ve Teşviklerinin İşsizlikle Mücadeleye Etkisine Yönelik Uyumluluklar

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Bulgular

- Emeklilik yaşının yüksek olması ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında emeklilik yaşının yüksek olması genç işsizliği etkilemektedir.
- Sermaye yetersizliği ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı** tespit edilmiştir.
- Eğitimin istihdama katkısı ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı** tespit edilmiştir.
- Nüfusun hızlı artışı ile genç işsizlik arasındaki ilişkinin **istatistiksel olarak anlamlı olmadığı** tespit edilmiştir.
- Mültecilerin işgücüne dâhil olması ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında mültecilerin iş gücüne dâhil olması genç işsizliği etkilemektedir.
- Gençlerin bilgi ve tecrübesi ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında gençlerin bilgi ve becerisi genç işsizliği etkilemektedir.
- Yanlış kariyer planlaması ile genç işsizlik arasındaki ilişkinin **istatistiksel olarak anlamlı olmadığı** tespit edilmiştir.

- İşgücü piyasasının işlememesi ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında işgücü piyasasındaki yanlış planlama, genç işsizliği etkilemektedir.
- İşveren ve sendikaların iletişimi ile genç işsizlik arasındaki ilişkinin **istatistiksel olarak anlamlı olmadığı** tespit edilmiştir.
- Ücretsiz verilen mesleki eğitimler ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında ücretsiz verilen mesleki eğitimler genç işsizliği etkilemektedir.
- Üniversitelerin yapılanması ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında Üniversitelerin yapılanması genç işsizliği etkilemektedir.
- KİT ve devlet adına faaliyet gösteren fabrikaların açılması ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında devletçilik genç işsizliği etkilemektedir.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışmaları ile genç işsizlik arasındaki **ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu** tespit edilmiştir. Bu sonuç dikkate alındığında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının yapmış olduğu çalışmalar genç işsizliği etkilemektedir.

Ayrıca cinsiyet, yaş, medeni durum, barınma durumu, eğitim, eğitim için harcanan para miktarlarındaki farklılıklar ile genç işsizliğin sebepleri ve nedenlerinde farklılıklar gözlenmektedir. Girişimciliğin desteklenmesinin sermaye yetersizliği ile ilişkisi tespit edilmiştir.

4.2. Öneriler

Gençlerin ülkelerin geleceği olduğu unutulmamalı ve yatırımların, gençlerin beklentisine cevap verecek şekilde düzenlenmesi dikkate alınmalıdır. İşsizliğin ve genç işsizliğin azaltılması için aşağıdaki önerilerin dikkate alınması, işsizliği ve genç işsizliği azaltabilir ve istihdamı artırabilecek adımlar olabilecektir.

- Eğitim sisteminin yetenek ve becerilere göre planlanması,
- Eşit yurttaşlık hakkı ile ilişkili istihdamın her bölgeye eşit şekilde dağıtılması,
- Tarımın, destek ve teşviklerle verimliliği artırılmalı ve tarıma dayalı sanayileşmenin her bölgede ürüne göre şekillenmesi desteklenmelidir,
- Emeklilik yaşı düşürülmeli ve gençlerin önü açılmalıdır,
- Bilim ve sanayiye önem verilmeli ve eğitimler desteklenmelidir,
- İthalat ve ihracat bakanlığı kurulmalı ve araştırmacılar her ülkedeki ekonomik yapılanmaları gözlemleyerek ülkemizin yapısına uyarlamalıdır,
- İşgücü sadece özel sektöre bırakılmamalı ve devletçilikle desteklenmeli, KİT ve fabrikaların kurulmasının ilk öncelikler arasında olması ülkenin geleceği ve huzuru için önemlidir,
- Üniversitelerin sektörün taleplerine göre şekillenmesi ve işsizliği derinleştirecek şekilde öğrenci alımları yapmamaları en önemli husustur. Örnek vermek gerekirse ülkemizde binlerce öğretmen atama beklerken her sene eğitim fakültesine binlerce öğretmen adayı olarak işsizliği derinleştirmemesi dikkate alınmalıdır,

- Her üniversitenin uygulama yapabilecek KİT adında işletmeleri olması ve öğrencilerin buralarda eğitimlerin uygulamalı olarak faaliyet göstermesi, kalite ve beklentileri karşılayabilir.
- Ülkelerin geleceği için iş bölümü yapılması ve kaynakların eşit şekilde paylaşılması, insanlığın devamlığı ve dünya barışını olumlu etkileyecektir.

KAYNAKLAR

- ATALAY, S., (1990), Avrupa Topluluğu ve Türkiye'de İşgücü ve Ücret Politikaları, Ankara: Milli Prodüktivite Merkezi yayınları-428.
- AKTAR İ., ÖZTÜRK L., (2009), "Can Unemployment Be Cured By Economic Growth and Foreign Direct Investment in Turkey?", International Research Journal of Finance and Economics, Sayı 27, 203-211.
- BAYRAKTAR S., İNCEKARA A., (2013), Türkiye'nin Genç İşsizlik Profili, Çalışma İlişkileri Dergisi, Cilt 4 sayı 1, ss15-38
- CASTLES, S., MİLLER, M. J., UĞUR, B. B., AKBULUT, İ., (2008), Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri, İstanbul: Kurtiş Matbaacılık, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, No:195-8.
- CEYLAN, B. A., (2003), "İşsizlik Sorunu ve Türkiye'nin AB İstihdam Stratejisine Uyum", İşveren Dergisi,42(1).
- ÇAKIR, Ö., (2006), Ücret Adaletinin İş Davranışları Üzerindeki Etkileri, Ankara: Kamu-İş yayınları. Çalışma Hayatı İstatistikleri-Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yayın no:132
- ÇOLAK, Ö. F., (1998), Küreselleşme, Beşeri Sermaye ve Çocuk İşgücü, Ankara: Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu.
- GİDDENS, A., (1998), Modernliğin Sonuçları, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- GÖK, M., (2004), İşgücü Piyasası ve Kobiler, Ankara: Roma yayınları.
- İŞİĞİÇOK, Ö., (2011), İstihdam ve İşsizlik, Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- İŞIKLI, A., (1975), Ücret, Ankara: Doğan yayınları.
- İZGİ B. B., (2012) Genç İşsizliği ve Eğitim İle Olan İlişkisi, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 11, Sayı 41, ss295-310
- KARA, M., DURUEL, M., (2005),"Türkiye'de Ekonomik Büyümenin İstihdam Yaratamama Sorunu", Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, 50, 367-396.
- KARADAĞ, B., SARI, P., (2003), 2000'li Yıllarda İşçi Sınıfının Durumu Ekonomik ve Sosyal Göstergeler, Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Enstitüsü-Disk-Ar, Ankara: Genel-İş Matbaası.
- KÖSTEKLİ, Ş. İ., (1999), Dünya da ve Türkiye'de İşsizlik, Ankara: Türk İş Eğitim Yayınları, No:24.
- MURAT, S., ŞAHİN, L., (2011) AB'ye Uyum Sürecinde Genç İşsizliği, İstanbul: Inter Basım, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, No: 2011-35
- ÖZDEMİR, S., ERSÖZ, H. Y., SARIOĞLU, İ., (2006), İşsizlik Sorununun Çözümünde KOBİ'lerin Desteklenmesi, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası, No:2006-45.
- ROBERTSON, R., (1999), Küreselleşme, İstanbul: Bilim ve Sanat Yayınları.
- SCHULTZ T. W., (1961) "Investment in Human Capital", TheAmericanEconomicReview,51(1), 1-17.
- SERİN, V., ARICAN, E., YÜCEMEMİŞ, B. T., CİVAN, K., İŞİL, G., (2007) İstihdam Perspektifinde AB Sürecinde Türk Tarımının Genel Sorunları ve Çözüm Önerileri, İstanbul: İTO yayınları, No: 2007-34.

- SOLAK, L., (2012) "İşsizlik Sorunu, Türkiye'de İşsizlikle Asgari Ücret, Sanayi İstihdam Oranı ve Yolsuzluk Arasındaki İlişkinin Analizi", Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir.
- TANRIVERDİ, H., (2000), Sendikal Profilden Türkiye Gerçekleri, Ankara: Yusufçuk Baskı, Yayın, Eğitim Yayınları No:129.
- TAŞ H. Y ve diğ., (2018) Türkiye' de Genç İşsizliği Sorunu ve Alternatif Çözüm Önerileri, Emek ve Toplum Dergisi, Cilt 7, Yıl 7, Sayı 18, ss279-294
- TAŞÇIOĞLU, M., (1971) Uluslararası Görüşler Açısından Endüstri ve Tarım Sektörlerinde Asgari Geçim Asgari Ücret Sorunları Ve Bu Konular Karşısında Türkiye, Ankara: Tisa Matbaacılık Sanayii.
- TOK, N., (2003), Kimlik ve Siyaset, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- WOLF, C.J., (2000) "Globalization: Meaning and Measurement", A Journal of Politics and Society, 14, 1-10.
- YALOVA, Y., (2005) Türkiye Avrupa İlişkileri Işığında Özelleştirme, Ankara: Nobel Yayınları.
- YAVİLİOĞLU, C., DELİCE, G., ÖZSOY, O., (2010) Dünyada ve Türkiye'de Özelleştirme Uygulamaları Teorik ve Tarihsel Bir Perspektif, Ankara: Lazer Ofset, T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı.
- YAVUZ, A., (2010) İşgücü, İstihdam ve Kriz Olgusu, İstanbul: İstanbul Ticaret Odası Yayınları, Yayın No:2010-122.
- ZAIM, S., (1992), Çalışma Ekonomisi, İstanbul: Filiz Kitapevi.